

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ

ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА „ПЕДИАТРИЯ“

ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „ИНСТРУКТОРИ ПО ДИЕТИЧНО ХРАНЕНЕ“

1. Цел на обучението по дисциплината Инструктор по диетично хранене

Цел на обучението по дисциплина „ПЕДИАТРИЯ“ в курса на обучение по специалност „Инструктор по диетично хранене“, има за цел да запознае студентите с анатомо-физиологичните особености на детския организъм, най-честите заболявания на отделните системи. Акцент е поставен върху заболяванията, които Инструктори по диетично храненете ще срещат в ежедневната си практика – детската церебрална парализа, невро-мускулните заболявания, последиците от родовия травматизъм, хроничните пневмопатии и вродените сърдечни малформации. Важна част от обучението е запознаването им с някои остри и спешни състояния в Педиатрията, които могат да изискват тяхната намеса. По този начин те ще могат да прилагат успешно и безопасно своите познания и умения при работата с деца.

Основните задачи за постигане на целта се постигат чрез запознаване на студентите с особеностите на детския организъм, специфичната патология и ролята на физиотерапевтичните процедури при детето:

- Да запознае с анатомофизиологичните особености на новороденото, кърмачето и детето в различните възрастови периоди, с показателите на растеж и развитие и необходимите условия на средата за оптимално развитие.
- Да се запознае с най-често срещаните заболявания в детската възраст.
- Да се запознае със значението на факторите на външната среда, профилактиката и лечението на умственото изоставане при деца.
- Да запознае с профилактиката и лечението на някои остри заболявания в детска възраст.
- Да се запознае със заболяванията, изискващи физиотерапевтични процедури и Инструктор по диетично хранене в детска възраст.

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения:

- да познават анатомофизиологичните особености на новороденото, кърмачето и детето в различните възрастови периоди, с показателите на растеж и развитие
- да познават необходимите условия на средата за оптимално развитие.
- да познават основните принципи на хранене у новородени, кърмачета и деца от 1 до 3 г.
- да познават епидемиологията, етиологията и клиничната картина при най-честите заболявания в детската възраст
- да познават със заболяванията, изискващи физиотерапевтични процедури и Инструктор по диетично хранене в детска възраст.

2. Учебно съдържание на дисциплината

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпити	Часове			Часове по години и семестри						
	Семестър	Общо	Лекции.	Упражн.	I	II	III	IV	V	VI	
Педиатрия	III	45	30	15	-	30/15	-	-	-	-	-

ПРОГРАМА ЗА ЛЕКЦИИ

II курс, III семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ	ДАТА
1.	Въведение в педиатрията. Детска смъртност.	1ч.	
2.	Периоди в детска възраст. Нервно–психическо развитие.	1ч.	
3.	Физическо развитие на детето. Нарушения в растежа.	1ч.	
4.	Естествено хранене на кърмачето.	2ч.	
5.	Смесено и изкуствено хранене.	1ч.	
6.	Хранене на децата от 1 до 3 години.	1ч.	
7.	Хранене на децата при различни заболявания	2ч.	
8.	Новородени деца - АФО, адаптационен синдром.	1ч.	
9.	Новородени недоносени деца	1ч.	
10.	Вродени и придобити инфекции в периода на новороденото.	2ч.	
11.	Заболявания на храносмилателната система. Хипотрофия. Затлъстяване. Анорексия	2ч.	
12.	Остри храносмилателни разстройства. Дехидратация.	1ч.	
13.	Остри заболявания на ГДП..	1ч.	

14.	Остри пневмонии.	1ч.	
15.	Хронични пневмопатии в детска възраст.	1ч.	
16.	Заболявания на сърдечносъдовата система	1ч.	
17.	Болести на съединителната тъкан..	1ч.	
18.	Анемии и хеморагични диатези в детската възраст.	2ч.	
19.	Заболявания на пикочо-отделителната система в детска възраст.	1ч.	
20.	Чести ендокринопатии в детска възраст.	1ч.	
21.	Заболявания на калциево-фосфорната обмяна в детска възраст.	1ч.	
22.	Заболявания на нервната система	2ч.	
23.	Отравяния в детска възраст.	1ч.	
24.	Детска консултация.	1ч.	

ОБЩО: 30 ч.

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

II курс, III семестър

№	Т Е М А	ЧАСОВЕ	Д А Т А
1.	Техника на храненето. Млечна кухня:	2ч.	
2.	Особености на храненето при различни заболявания 1. Препоръка за хранене при деца с : 1.1. Цьолиакия 1.2. Алергични заболявания 1.3. Анорексия 1.4. Затлъстяване 2.Препоръки за проследяване	2 ч.	

3.	Анатомо -физиологични особености и грижи за новороденото.	2ч.	
4.	Клинично представяне на деца с храносмилателни разстройства.	3ч.	
5.	Клинично представяне на деца със заболявания на дихателната система.	2ч.	
6.	Демонстрация на деца болни със заболявания на кръвотворна, ендокринна и нервна система.	2ч.	
7.	Спешни състояния 1. Отравяния 2. Чуждо тяло 3. Гърчове	1ч.	

ОБЩО: 15 ч.

3.Предпоставки

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Основната задача на учебната програма е насечена към запознаване с особеностите на детския организъм, специфичната патология и влиянието на външната среда върху детето.

- Да запознае с анатоомофизиологичните особености на новороденото, кърмачето и детето в различните възрастови периоди, с показателите на растеж и развитие и необходимите условия на средата за оптимално развитие.
- Да запознае с хранителните нужди и възможностите на храносмилателния апарат, с техниката на хранене в кърмаческа и ранна детска възраст.
- Да се запознае с най-често срещаните заболявания в детската възраст.
- Да се запознае със значението на факторите на външната среда, профилактиката и лечението.
- Да запознае с профилактичната дейност на детската консултация – рискови групи, имунизации, закаляване.
- Да се запознае със заболяванията, изискващи епидемиологичен контрол и свързани с фактори на околната среда.

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения:

- да познават анатоомофизиологичните особености на новороденото, кърмачето и детето в различните възрастови периоди, с показателите на растеж и развитие
- да познават необходимите условия на средата за оптимално развитие.
- да познават основните принципи на хранене у новородени, кърмачета и деца от 1 до 3 г.
- да познават принципите и методите на закаляване

- да познават организацията на работа на детската консултация
- да познават имунизационния календар на РБ
- да познават възможностите за първичната и вторичната профилактика
- да познават епидемиологията, етиологията и клиничната картина при най-честите заболявания в детската възраст
 - да познават със заболяванията, изискващи епидемиологичен контрол и свързани с фактори на околната среда.

4. Академични ресурси

Преподавателите по „Педиатрия“ за специалността „Инспектор по диетично хранене“ трябва да бъде хабилитирано лице или изявен специалист с образователна степен „Доктор по медицина“. Същият трябва да има познания и опит в провеждането на теоретично и практическо обучение на студенти. Преподавателят трябва да притежава изявени способности в преподаваната специалност – специалност по „Детски болести“ и тясна специалност по същата, научни публикации и участие в национални и международни научни форуми.

5. Материални ресурси

За успешното провеждане на теоретичните и практическите занимания по „Педиатрия“ за специалността „Инструктори по диетично хранене“ е необходимо да бъде на разположение зала за провеждане на теоретичните занимания, оборудвана с мултимедия, екран, компютър с възможност за възпроизвеждане на презентации. За провеждане на практическите занимания е необходимо да бъде на разположение достъп до подходящите пациенти. За предпазване от възможно заразяване с инфекциозни заболявания на обучаемите е необходимо да бъдат на разположение средства за индивидуална защита (престилки, маски, калцуни) и дезинфектанти за ръце.

6. Лекционно обучение

Лекция № 1 – 1 час

Въведение в педиатрията. Детска смъртност.

1. История на педиатрията.
2. Съвременни достижения и проблеми на педиатрията.
3. Демографски проблеми.
4. Детска смъртност
 - 4.1. определение
 - 4.2. структура
 - 4.3. възможности за намаляването ѝ.

Лекция № 2 – 1 час

Периоди в детска възраст. Нервно–психическо развитие.

1. Основни биологични особености на детския организъм
2. Периоди в детска възраст
 - 2.1. физиология
 - 2.2 патология
 - 2.3. вредни фактори на средата за всеки период.
3. Условия за нормално НПР.
4. Показатели на НПР.

Лекция № 3 – 1 час

Физическо развитие на детето. Нарушения в растежа.

1. Фактори, определящи физическото развитие.
2. Показатели на физическото развитие – на растежа и на съзряването.
3. Патология на растежа
 - 3.1 нисък ръст
 - 3.2 хипотрофия
 - 3.3 висок ръст
 - 3.4 затлъстяване .

Лекция № 4 – 2 часа

Естествено хранене на кърмачето. Смесено и изкуствено хранене.

1. Потребности от основните хранителни вещества и енергия в детска възраст.
2. Сравнение на състава на майчино, краве и адаптирано мляко.
3. Естествено хранене- предимства, провеждане.
4. Смесено и изкуствено хранене- индикации, провеждане.
5. Захранване.

Лекция № 5 – 1 час

Хранене на децата от 1 до 3 години.

1. Нови храни и забранени храни.
2. Режим на хранене.
3. Най-чести грешки в храненето.

Лекция № 6 – 1 час

Новородени деца - АФО, адаптационен синдром.

1. Класифициране на новородените според гестационна възраст и тегло при раждането.

2. АФО на отделните системи.

3. Адаптационен синдром.

Лекция № 7 – 1 час

Новородени недоносени деца.

1. Степени на недоносеност

2. Особенности на отделните системи

3. Специфични заболявания при недоносените.

Лекция № 8 – 1 час

Вродени и придобити инфекции в периода на новороденото.

1. Етиология и патогенеза на инфекциите на новороденото.

2. Общи и специфични симптоми на най-честите вродени инфекции.

3. Етиология и рискови фактори за придобитите неонатални инфекции.

4. Неонатален сепсис.

5. Други чести неонатални инфекции .

Лекция № 9 – 1 час

Вътреболнични инфекции.

1. Критерии за ВБИ.

1.1. видове

1.2. етиология

1.3. пътища на предаване на ВБИ според входната врата.

2. Рискови фактори.

3. Профилактика на ВБИ .

Лекция № 10 – 2 часа

Остри храносмилателни разстройства. Дехидратация.

1. Дефиниции.

1.1. Етиология.

1.2. Предразполагащи фактори.

1.3 Патогенеза.

- 1.4.Клинични прояви на остри храносмилателни разстройства.
2. Видове и степени на дехидратация.
- 3.Лечение и профилактика на остри храносмилателни разстройства.

Лекция № 11 – 1 час

Хронични храносмилателни разстройства. Хипотрофия.

- 1.Дефиниции.
2. Патогенеза и клинични прояви на малабсорбционен синдром.
- 3.Хронични диарии – етиология и особености на клиничните прояви и лечението.
4. Хипотрофия
 - 4.1 етиология
 - 4.2 степени
 - 4.3 клинични прояви
 - 4.4.принципи на лечение.

Лекция № 12 – 1 час

Остри заболявания на ГДП.

- 1.Класификация.
2. Етиология, предразполагащи фактори и епидемиология.
- 3.Особености в етиологията, проявите и лечението на честите ОЗГДП.
4. Профилактика на ОЗГДП.

Лекция № 13 – 1 час

Остри пневмонии.

1. Дефиниция.
- 2.Етиология и предразполагащи фактори.
3. Патогенетична и патоанатомична класификация на пневмониите.
- 4.Особености в етиологията, клиниката и лечението на бронхопневмония, стафилококова, крупозна и интерстициална пневмония .

Лекция № 14 – 1 час

Хронични пневмопатии в детска възраст.

1. Хронична пневмония – определение, етиология, клинични прояви, лечение.

2. Туберкулоза – епидемиология, патогенеза, белодробни и извънбелодробни клинични прояви, лечение, профилактика.

3. Бронхиална астма – определение, етиология, патогенеза, клинични прояви и лечение .

Лекция № 15 – 1 час

Вродени сърдечни малформации.

1.Етиология на ВСМ.

2.Патогенетична класификация на ВСМ.

2.1. Междукамерен дефект и други пороци с ляво - десен шънт.

2.2. Тетралогия на Фало и други пороци с дясно - ляв шънт.

2.3.Коарктация на аортата.

Лекция № 16 – 1 час

Придобити заболявания на сърцето.

1.Класификация на придобитите кардиопатии.

2. Етиология и клинични прояви на ендокардити, миокардити и перикардити.

Лекция № 17 – 1 час

Болести на съединителната тъкан.

1.Общи черти на болестите на съединителната тъкан.

2.Видове ювенилен хроничен артрит.

3.Диференциална диагноза на ставния синдром.

3.1.Лупус еритематодес.

3.2. Дерматомиозит.

3.3. Ревматична болест.

3.4. Васкулити - чести видове.

Лекция № 18 – 2 часа

Анемии и хеморагични диатези

1.Класификация на анемиите.

1.1.Желязодефицитна анемия.

1.2.Други чести видове анемии в детска възраст.

2.Хеморагични диатези

- 2.1.Класификация
- 2.2. Чести заболявания.

Лекция № 19 – 1 час

Заболявания на пикочо-отделителната система в детска възраст.

1.Класификация и особености на заболяванията на пикочо-отделителната система.

1.1.Пиелонефрит - етиология, предразполагащи фактори, клинични прояви, диагноза и лечение.

1.2 Гломерулонефрит - етиология, патогенеза, клинични прояви, усложнения, диференциална диагноза и лечение.

1.3. Нефротичен синдром – определение, заболявания с нефротичен синдром .

Лекция № 20 – 1 час

Чести ендокринопатии в детска възраст.

1.Класификация според локализация и функция.

1.1.Захарен диабет- видове, етиология, клинични прояви, усложнения и лечение.

1.2. Метаболитен синдром.

1.3. Хипотиреоидизъм.

1.4. Гуша.

1.5.Остра надбъбречна недостатъчност.

Лекция № 21 – 2 часа

Заболявания на калциево-фосфорната обмяна в детска възраст.

1. Регулация на калциево-фосфорния метаболизъм.

2. Метаболизъм на витамин Д.

3.Рахит- етиология, клиника, рентгенови и биохимични нарушения, лечение и профилактика.

3.1.Спазмофилия.

3.2.Хипервитаминоза Д.

4. Остеопороза в детска възраст.

Лекция № 22 – 2 часа

Невроинфекции – менингити и енцефалити.

1. Общи черти на невроинфекциите в детска възраст.

2. Менингити

2.1. Определение и етиология

2.2. Патогенеза на менингитите

2.3. Клинични прояви на менингитите

2.4. Лечение.

3. Менингити

3.1. Определение и етиология

3.2. Патогенеза на енцефалитите

3.3. Клинични прояви на енцефалитите

3.4. Лечение.

Детска церебрална парализа.

1. Детска церебрална парализа.

1.1. видове

1.2. етиология

1.3. изменения в образните изследвания.

2.1. Клинични прояви.

3.1. Лечение и рехабилитация на ДЦП.

Гърчове

1. Причини

2. Спешно лечение

Лекция № 23 – 1 час

Отравяния в детска възраст.

1. Значение

2. Видове

3. Диагноза

4. Общи принципи на лечение

5. Профилактика.

Лекция № 24 – 2 часа

Детска консултация.

1. Видове профилактика.
2. Определение и организация на работа на детската консултация.
 - 2.1. Рискови (диспансерни) групи.
 - 2.2. Патронажна дейност.
 - 3.3. Имунизационен календар.
 - 3.4. Имунопрофилактика
 - 3.5. Закаляване на децата.

7. Клинични упражнения

С тестове се проверява:

- подготовка на студента по темата на упражнението
- резултатите от конкретно упражнение

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА УПРАЖНЕНИЯТА

Упражнение № 1 – 2 часа

Техника на храненето. Млечна кухня:

1. Кърмене
2. Хранене с лъжичка и биберон
 - 2.1. провеждане
 - 2.2. предимства
 - 2.3. рискове
3. Организация на работата
4. Хигиена в млечната кухня .

Упражнение №2 –2 часа

Особености на храненето при различни заболявания

1. Препоръка за хранене при деца с :
 - 1.1 Цьолиакия
 - 1.3 Алергични заболявания
 - 1.3 Анорексия
 - 1.4. Затлъстяване
2. Препоръки за проследяване

Упражнение № 3 – 2 часа

Анатомо -физиологични особености и грижи за новороденото.

1. Външен вид на доносно и недоносно новородено.
2. Особенности на :
 - 2.1.кожата
 - 2.2 дихателната честота и ритъм
 - 3.1. режима на будност и сън.
 - 3.4.хранене, сукане и гълтане.
 - 4.4.уригване и повръщане.
 - 4.5. Изхождания.
 - 5.5.Уриниране.
- 3.Грижи в родилната зала.
- 4.Грижи за кожата.
5. Облекло.
- 6.Условия на отглеждане.

Упражнение № 4 – 2 часа

Демонстрация на деца с храносмилателни разстройства.

- 1.Диференциране на повръщане от уригване.
- 2.Диарични изхождания.
- 3.Прояви на дехидратация.
4. Прояви на хипотрофия.

Упражнение № 5 – 2 часа

Демонстрация на деца със заболявания на дихателната система.

1. Прояви на дихателна недостатъчност.
- 2.Диференциране и етиология на инспираторна и експираторна диспнея.
- 3.Видове кашлица.
4. Прояви на хронична хипоксия.
5. Инхалаторна терапия .

Упражнение № 6 – 2 часа

Демонстрация на деца болни със заболявания на кръвотворна, ендокринна и нервна система.

1. Клинични прояви на анемия.
 - 1.1.Таласемичен синдром- външни прояви, лечение, усложнения.
- 2.Хеморагични диатези - кожни и лигавични прояви.
- 3.Деца в медикаментозна аплазия- профилактика на инфекциите.
- 4.Захарен диабет - профилактика на инфекциите.
5. Струма.
6. Рахит.
7. Парези
 - 7.1 периферни
 - 7.2 централни.

Упражнение № 7 – 2 часа

Детска консултация

1. Архитектура.
- 2.Филтър.
- 3.Ритъм на посещенията.
4. Имунизации
 - 4.1. календар
 - 4.2. противопоказания
 - 4.3. усложнения.
5. Масаж.
- 6.Закалителни процедури .

Упражнение №8–1час

Спешни състояния

- 1.Отравяния
- 2.Чуждо тяло
- 3.Гърчове

3. Предпоставки

Студентите трябва да притежават задълбочени знания по анатомия и физиология на човека. Въз основа на тези познания те ще могат да усвоят особеностите в анатомията и физиологията на детето. Необходимо е да може да заучава, анализира и възпроизвежда предоставената информация за причините, проявата, отклоненията във физиологичните

константи на вътрешната среда на организма на детето и възможностите за лечение и профилактика на изучаваните заболявания.

4. Академични ресурси

Преподавателите по „Педиатрия“ за специалността „Инструктор по диетично хранене“ трябва да бъде хабилитирано лице или изявен специалист с образователна степен „Доктор по медицина“. Същият трябва да има познания и опит в провеждането на теоретично и практическо обучение на студенти. Преподавателят трябва да притежава изявени способности в преподаваната специалност – специалност по „Педиатрия“ и тясна специалност по същата, научни публикации и участие в национални и международни научни форуми.

5. Материални ресурси

За успешното провеждане на теоретичните и практическите занимания по по „Педиатрия“ за специалността „Инструктор по диетично хранене“ е необходимо да бъде на разположение зала за провеждане на теоретичните занимания, оборудвана с мултимедия, екран, компютър с възможност за възпроизвеждане на презентации. За провеждане на практическите занимания е необходимо да бъде на разположение достъп до подходящите пациенти. За предпазване от възможно заразяване с инфекциозни заболявания на обучаемите е необходимо да бъдат на разположение средства за индивидуална защита (престилки, маски, калцуни) и дезинфектанти за ръце.

6. Лекционно обучение

Подготвят се презентации, които се предоставят на студентите предварително по електронен път, за могат да се подготвят за всяко занятие.

7. Практически упражнения

Провеждат се в малки групи. За практическите упражнения се предоставят методични указания, ръководства и клинични задачи. Поставят се самостоятелни и екипни задачи.

8. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Преподавателят трябва да има разработени лекции и упражнения по дисциплината, като представя същите и в електронен вариант.

Преподавателят разработва списък с препоръчвана литература по дисциплината, по всеки неин компонент (лекции и упражнения) с приоритет на достъпните източници.

Всяка година студентите получават списък със сайтове с подходяща и актуална информация.

9. Контролни работи

Текущият контрол на придобиваните знания става с провеждане на тестове или клинични задачи. На студентите се предоставя своевременно информация и разяснения на резултатите от контрола, което да подпомогне по-нататъшната им подготовка. Резултатите от тези проверки влизат като компонент в крайната оценка за семестъра.

10. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа на студента се ръководи от преподавателя, който напътства студента в литературните източници, така и в методите на тяхното усвояване. Предоставят се обучителни тестове, вкл. *on line*, за самостоятелна работа и упражнения на студентите.

11. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Това сътрудничество трябва да се изразява в:

- Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, текущи трудности по усвояване на материала и възможности с индивидуална програма на учене да постигне повече.
- Използват се при нужда индивидуални консултации.

12. Изпити

Текущите оценки, предвидени по учебен план на специалността, се дават за:

1. Резултатите на студента в семинарните упражнения;
2. Поне две (една по средата и една в края на семестъра) контролни писмени работи.

14. Стандарти за оценяване:

Стандартите за оценяване постиженията на студента се определят както следва.

- **Отличен (6)** – за добро познаване на информационните източници, задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за решаване на клинични задачи, собствено мислене и аргументиране на решенията.
- **Мн. добър (5)** – за много добре овладени ключови и допълнителни знания, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за прилагане на наученото при сложни казуси задачи.
- **Добър (4)** – за овладени ключови и допълнителни знания за решаване на казуси и задачи, но без да може да ги развие до самостоятелно мислене;
- **Среден (3)** – за усвоени ключови знания и решения на прости задачи.
- **Слаб (2)** – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

15. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка определя в каква степен даденият студент е постигнал целта на обучението, поставена в началото. Тя е многокомпонентна и включва оценка от писмен краен изпит и следните компоненти:

- 1. оценки от текущ контрол;
- 2. оценка от провеждания тест за крайния изпит;
- 3. оценка от устно изпитване на крайния изпит;

За всеки компонент, участващ в крайната оценка, се определя коефициент на значимост (от 0 до 1), като общата сумата на коефициентите трябва винаги да бъде 1.

Крайната оценка се получава като сбор от оценките по шестобална система от различните компоненти, умножени със съответните коефициенти на значимост.

$$k_1 = 0.10 + 0.10;$$

$$k_2 = 0.50;$$

$$k_3 = 0.30$$

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб 2, то крайната оценка е задължително слаб 2.

При семестриален изпит писмените работи на студентите се оценяват **анонимно**.

Изпитните материали се съхраняват и се предоставя възможност на студентите да се запознаят с тях и основанията за оценка по ред и процедура обявени предварително. Периода, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултати, е не по-дълъг от **5 работни дни** след датата на изпита.